

ZÁKLADNÍ ŠKOLA U KRČSKÉHO LESA

Jánošíkova 1320, 142 00 Praha 4

ŠKOLNÍ PROGRAM PREVENCE RIZIKOVÝCH JEVŮ

Základní škola U Krčského lesa

Školní rok 2024/2025

Program zpracoval: Ing. Petr Tuček

1. Základní údaje o škole

Název a adresa školy, pro kterou platí tento program	Základní škola U Krčského lesa Jánošíkova 1320, Praha 4
Webové stránky školy	www.zsukrcskeholesa.cz
Jméno a příjmení ředitele	Ing. Bc. Dagmar Malinová
Telefon na ředitele	241 713 229
E-mail na ředitele	dagmar.malinova@zsukrcskeholesa.cz

Jméno školního metodika prevence	Ing. Petr Tuček
Telefon	241 713 229
E-mail	petr.tucek@zsukrcskeholesa.cz;
Specializační studium	ano
Realizátor vzdělávání	Magdalena, o.p.s

Jméno školního psychologa	PhDr. Petr Klíma
Telefon	770 155 355
E-mail	skolni.psycholog@zsukrcskeholesa.cz

Jméno výchovného poradce	Mgr. Iva Zámostná	Mgr. Tomáš Pírek
Telefon	241 713 229	
E-mail	skola@zsukrcskeholesa.cz	
Specializační studium	ne	ano
Realizátor vzdělávání		UK Praha

	Počet tříd	Počet žáků/studentů	Počet ped. pracovníků včetně asistentů pedagoga
ZŠ - I stupeň	15	373	20
ZŠ - II.stupeň	12	304	24
Školní družina	8	210	8
Celkem pedagogů na škole*			52

2 Analýza situace

2.1 Charakteristika školy

2.1.1 Sídlo školy

Základní škola sídlí v MČ Praha 4- Krč, na okraji sídliště, v blízkosti krčského lesa a Fakultní Thomayerovy nemocnice Krč a IKEM.

Je spádovou školou pro oblast Prahy 4 – Krče, zřizovanou obcí MČ Praha 4.

Je velmi dobře dostupná MHD i příměstskou dopravou.

Je členěna do šesti pavilonů, ve kterých může být vyučováno přes 700 žáků. V budově školy je zřízeno celkem 40 učeben, z toho je 9 pracoven odborných a 6 je určeno pro školní družinu.

K dispozici jsou 2 tělocvičny s velmi dobrým vybavením. Pohybové aktivity jsou realizovány i v prostoru venkovního areálu školy. Zde jsou 3 hřiště vybavené umělým povrchem, dvě jsou volně přístupná v odpoledních hodinách pro veřejnost.

2.1.2 Počet a složení dětí, pedagogové

Školu navštěvuje 677 žáků, z toho 373 na prvním stupni a 304 na druhém stupni.

Ve škole působí celkem 41 učitelů a 8 vychovatelek. Škola má také čtyři asistenty pedagoga.

Část z celkového počtu žáků na škole tvoří děti z národnostních menšin a cizinců (např. Vietnamci, Rusové, Ukrajinci). Od školního roku 2021/2022 je škola „určenou školou“ pro výuku Čj pro cizince.

2.1.3 Školní vzdělávací program

Školní vzdělávací program „Naše tvořivá škola“ byl k 1. 9. 2022 aktualizován. Vychází z aktuální verze RVP pro základní vzdělávání a integruje témata primární prevence rizikového chování v jednotlivých oborech, předmětech a průřezových tématech.

Ve školním roce 2024/2025 probíhá výuka po přechodném období podle nového učebního plánu, kdy jsou hodiny informatiky vyučovány ve všech ročnících 2. stupně.

2.1.4 Inkluze

Škola se věnuje dětem se speciálním vzdělávacími potřebami. Ve škole je uskutečňována především hodinami speciální pedagogické péče, kterou zajišťují dvě speciální pedagožky Mgr. Ivana Zámotná a Mgr. Karolína Provinská.

Pro školní rok 2024/2025 byly zřízeny 4 skupiny bezplatné jazykové přípravy pro cizince.

2.1.5 Školní poradenské pracoviště

Výchovný poradce pro I. stupeň – Mgr. Ivana Zámotná, výchovný poradce pro II. stupeň – Mgr. Tomáš Pírek.

Školní psycholog- PhDr. Petr Klíma

Speciální pedagog – Mgr. Ivana Zámotná, Mgr. Karolína Provinská

Metodik prevence rizikových jevů – Ing. Petr Tuček

Koordinátor vzdělávání cizinců – Mgr. Pavla Klimešová

Pedagogové školního poradenského pracoviště se společně schází cca 1x měsíčně k vyhodnocování aktuálních potřeb žáků a školy v jednotlivých oblastech a ke společné koordinaci podpory žákům.

2.1.6 Vnitřní informační zdroje

- Školní řád
- Školní vzdělávací program
- Odborná literatura a časopisy v učitelské knihovně
- Webové stránky školy – www.zsukrcskeholesa.cz (je zde i [virtuální prohlídka školy](#)).
- Schránka důvěry školního psychologa
- Nástěnky na chodbách
- Zápisník metodika prevence

2.1.7 Spolupráce s externími organizacemi - vnější informační zdroje

- MČ Praha 4 - protidrogový koordinátor MČ Prahy 4 – Mgr.Zuzana Fišerová (www.praha4.cz) a OSPOD Praha 4
- Pedagogicko-psychologická poradna pro Prahu 1, 2, 4 – metodik prevence PaedDr.Lenka Marušková (www.ppppraha.cz).
- Městská policie hl. města Prahy – metodický útvar prevence (www.mppraha.cz)
- Policie ČR – spolupráce v oblasti preventivních přednášek
- MŠMT (www.msmt.cz)
- Elio, z.s. – programy všeobecné prevence v rámci projektu 5S (www.elio.cz)
- Koalice bez tabáku (Jules a Jim) - přednášky o nebezpečí tabáku, marihuany a alkoholu, programy všeobecné prevence v rámci projektu 5S (www.julesajim.cz)

- Fórum pro prožitkové vzdělávání – prožitkové představení pro žáky na téma kyberšikana, realizace projektových dnů, vzdělávání pedagogů v rámci programu 5P (www.forumppv.cz)
- Dobronauti – webová podpora preventivních programů, vzdělávání pedagogů (www.dobronauti.cz)

2.1.8 Dokumentace

- Školní vzdělávací program
- Preventivní programy školy pro jednotlivé školní roky
- Třídní knihy
- Výroční zprávy
- Zápisník metodika prevence
- Zápisník školní psycholožky
- Zápisy z jednání ped.rad, jednání školského poradenského centra, z výchovných komisí apod.
- Zápisy z metodických setkání učitelů
- Zápisy ze schůzek žákovského parlamentu
- Závěrečné zprávy z realizací preventivních programů v rámci projektu 5S

2.2 Evaluace ŠPP za rok 2023/24

Všechny preventivní aktivity ŠPP byly realizovány dle původního plánu, tedy s původním zaměřením na jednotlivé rizikové jevy.

Všechny programy ale byly zároveň cíleny na větší spolupráci a lepší komunikaci mezi spolužáky s ohledem na velké obměny třídních kolektivů (hodně nových žáků a cizinců v souvislosti se situací na Ukrajině a uprchlickou vlnou).

Toto bude muset být zohledněno i při tvorbě ŠPP pro další školní rok, kdy bude třeba aktuálně reagovat na případné problémy ve třídách s tímto spojenými. Bude nutné více sledovat vztahy mezi spolužáky, začlenění nových spolužáků do třídních kolektivů, společné překonávání jazykové bariéry, výrazný nárůst počtu žáků ve třídách (v některých se počet již přiblížil 30). apod.

V oblasti sociálně patologických jevů byly ve školním roce 2023/2024 řešeny občasné problémy týkající se nevhodného chování ke spolužákům v rámci ročníku – zpravidla se jednalo o vzájemné škádlení spolužáků a nevhodné hry či vyjadřování mimo prostory školy, které mohly naplňovat znaky počáteční

fáze agrese. Toto nevhodné jednání škola řešila pomocí intervenčních programů nad rámec původně plánovaného projektu, školního psychologa, metodika prevence a intenzivnější práci se třídou. Domníváme se, že kombinací těchto nástrojů došlo k výraznému zlepšení a narovnání vztahů v dotčených třídách.

I v příštím školním roce se bude škola snažit skladbou preventivních programů utvářet dobré vztahy v rámci třídních kolektivů a celoškolními akcemi udržovat i velmi dobré vztahy mezi žáky různých ročníků.

Škola nezaznamenala v průběhu školního roku 2023/2024 žádný případ zneužívání návykových látek na půdě školy, z rizikových jevů byly řešeny případy neomluvených hodin a slovní agrese vůči spolužákům nebo zaměstnancům školy.

Škola se snaží v rámci prevence patologických jevů nabízet dětem prostor k aktivnímu využívání volného času – nabízí mnoho zájmových kroužků, snaží se, aby většina tříd školy vyjela každoročně na ozdravné pobyty (školy v přírodě nebo vícedenní výlety), nabízí celoškolní akce napříč ročníky (Noc s Andersenem, Filmová noc apod.), které přispívají k celkovému klimatu školy.

V letošním školním roce všechny vyjely minimálně na jeden ozdravný pobyt.

Většina realizovaných programů navazovala na programy realizované v předcházejících školních letech a pro příští školní rok se s nimi v začlenění do preventivního programu školy opět počítá – a to jak v částech zaměřených na žáky, tak v částech zaměřených na pedagogický sbor.

Stěžejní aktivitou preventivního programu školy byla realizace dlouhodobého projektu „**5S – Společně se spolužáky správným směrem**“ dotovaného MHMP v rámci projektu Zdravé město Praha, který byl dofinancován MČ Praha 4. Programy pro jednotlivé třídy byly obsahově i časově (hodinové dotace pro jednotlivé třídy) aktuálně přizpůsobeny podle situací v jednotlivých třídách, v některých třídách bylo realizováno několik na sebe navazujících setkání, aby mohly být vyhodnocovány doporučení z jednotlivých setkání. U všech programů byli přítomni po celou dobu třídní učitelé.

Tento projekt bude jedním z hlavních pilířů preventivních programů i pro školní rok 2024/2025.

Další důležitou aktivitou preventivního programu školy je část zacílená na pedagogy „**5P – Pedagogové poznávají postupy primární prevence**“, opět dotovanou MHMP v rámci projektu Zdravé město Praha,

V průběhu tohoto školního roku pokračoval program v rámci projektu 5P – sociomapování třídních kolektivů. V rámci tohoto programu byli 2 pedagogičtí pracovníci proškoleni pro práci s programem sociomapování a k interpretaci a využití získaných informací z tohoto sociomapování. Větší využití tohoto nástroje plánujeme na začátek školního roku, případně i ve školních letech následujících.

Také ve školním roce 2024/25 plánujeme se soustředit i na vzdělávání a proškolení pedagogického sboru v otázkách prevence rizikového chování. Tato potřeba vzniká nejen neustálým rozšiřováním okruhu rizikového chování (žvýkací tabák, kraton apod.), ale i plánem do budoucnosti, aby si některé preventivní aktivity mohli vyučující zajišťovat sami. Dalším důvodem pro toto zaměření je i již zmíněné zvýšení počtu cizinců ve třídách, větší migrace obyvatelstva (tudíž neustálou obměnou třídních kolektivů).

Vzhledem k personálním změnám ve školním poradenském pracovišti školy plánujeme i zajištění proškolení nových pedagogických pracovníků v systému „sociomapování“ a ev. vzdělávacího programu „Dobronauti- zpátky v čase“, aby bylo možné tyto pracovníky využít při realizaci těchto nástrojů a programů.

2.3 Stanovení cílů ŠPP

2.3.1.1 Dlouhodobé cíle

Dlouhodobým cílem preventivní strategie je vytvořit na škole prostředí, ve kterém se vytváří základ spolupráce mezi žáky, rodiči a pedagogy na základě informovanosti, vzájemné komunikace, důvěry, rychlého šetření a důsledného řešení konkrétních situací.

Tento cíl je realizován na základě stálé volby ročníkových témat a dlouhodobou spoluprací s externími organizacemi.

Naplnění tohoto cíle je ověřováno analýzou zápisů ŠMP, VP a zápisů z výchovných komisí, anonymními dotazníkovými šetřeními organizovanými studenty pedagogických fakult, pravidelnými dotazníkovými šetřeními „školního klimatu“ externí organizací, a také formou rozhovorů s žáky v rámci hodin OV a RV, případně v třídnických hodinách.

Prevence rizikových jevů u dětí a mládeže je zaměřena především na aktivity v oblastech prevence:

- násilí a šikanování,
- záškoláctví,
- kriminality, delikvence, vandalismu aj. forem násilného chování,
- kyberšikany
- xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu,

- užívání návykových látek (vč. alkoholu a kouření), anabolik, medikamentů a dalších látek,
- netolismu (virtuálních drog) a patologického hráčství (gambling),
- komerčního sexuálního zneužívání dětí,
- sekt a sociálně patologických náboženských hnutí
- poruch příjmu potravy

Skladba jednotlivých aktivit primární prevence navazuje a doplňuje Školní vzdělávací program (ŠVP).

Cílem obojího je:

Žák:

- ✓ odpovědný za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku
- ✓ s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům se schopností dělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí
- ✓ se schopností týmové práce
- ✓ s přiměřenými sociálně- psychologickými dovednostmi
- ✓ schopné řešit, případně schopné nalézt pomoc pro řešení problémů
- ✓ s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám
- ✓ podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek.

Škola:

- ✓ vytváří pozitivní klima tříd tak, aby žáci a vyučující dokázali hovořit otevřeně a s důvěrou o problémech v třídních kolektivech i škole. Aby učitelé naslouchali jejich problémům a otevřeně s nimi hovořili i na neformální úrovni
- ✓ snaží se zamezit všemi možnými způsoby šikaně, jejím náznakům i projevům
- ✓ vede děti k rozlišování kategorií, jako jsou svoboda, dobro, zlo, přátelství, láska, zrada, pravda, lež, atd.
- ✓ působí na postoje a chování žáků ve smyslu posilování jejich volných vlastností jako je například sebeuvědomování, sebeprosazení a sebehodnocení v kolektivu, seznamuje je se zásadami a výhodami zdravého životního stylu
- ✓ vytváří podmínky pro smysluplné využití volného času dětí a mládeže
- ✓ systematicky vzdělává pedagogické pracovníky v metodikách preventivní výchovy, v technikách preventivní práce s dětmi, metodách vytváření pozitivních vztahů mezi žáky a řešení problémových situací včetně seznamování s krizovými plány

Zákonní zástupci:

- ✓ informování zákonných zástupců o ŠPP– v rámci třídních schůzek, konzultačních hodin, schůzek zástupců rodičů s vedením školy (Spolek rodičů), prostřednictvím webových stránek školy
- ✓ v případě výskytu nežádoucích jevů věnovat individuální pozornost zákonným zástupcům žáků, u kterých byl zjištěn výskyt návykových látek, konzumace alkoholu a kouření a zákonným zástupcům žáků agresorů a obětí v případech šikany.

2.3.1.2 Krátkodobé cíle

- zmapování potřeb v oblasti primární prevence
- zajistit finanční podporu školní preventivní strategie
- naplánovat konkrétní akce, spolupráci s dalšími organizacemi, preventivní projekty, zařazení informací o rizikových jevech do jednotlivých vzdělávacích oborů
- zajistit dobrou informovanost všech žáků školy v oblasti sociálně patologických jevů
- zajistit systematickou výuku a výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu
- vytvoření dostatečného zázemí a podmínek k trávení volného času v prostorách školy
- aktivní podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností
- začleňování méně průbojných žáků do kolektivu formou třídních i mezitřídních akcí
- zapojení celého pedagogického sboru školy do systému prevence
- vzájemná komunikace a spolupráce žáků, pedagogických pracovníků a rodičovské veřejnosti
- koordinace aktivit v rámci školního poradenského pracoviště

Cíle jsou dány aktuálně, reagují na potřeby, které jsou aktuální v daném školním roce nebo časovém období.

3 Skladba aktivit ŠPP pro jednotlivé cílové skupiny

3.1. Žáci

Program je zaměřen na všechny žáky 1. - 9. ročníku základní školy, se zvláštním přihlédnutím k žákům ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování.

Cílem je vytvořit strukturu témat, dlouhodobě respektovaných v jednotlivých ročnících.

Ve spolupráci učitelů, výchovných poradců, školních metodiků prevence a vedení školy byla dohodnuta následující témata:

1. - 3. třídy	-	rodina, škola a bezpečí
4. a 5. třídy	-	zdravý životní styl
6. a 7. třídy	-	šikana, drogy
8. třídy	-	návykové látky, rizikové chování
9. třídy	-	základy právního vědomí

Preventivní témata jsou nedílnou součástí ŠVP a jsou začleněna do těchto předmětů:

- Rodinná výchova
- Občanská výchova
- Přírodopis
- Přírodověda, vlastivěda
- Prvouka
- Výtvarná výchova
- Tělesná výchova
- Chemie

Na základní úrovni všeobecnou prevenci zajišťuje škola svými prostředky – prostřednictvím třídních učitelů a učitelů daných odborných předmětů, do jejichž obsahu jsou témata zapracována a prostřednictvím přednášek Městské policie Praha, ev. Policií ČR a externími organizacemi.

V případě výskytu nežádoucích jevů by ve spolupráci s třídními učiteli aktuálně zařazené téma zajišťoval školní metodik prevence nebo školní psycholog, případně externí organizace.

3.1.1 Plán preventivních programů ve školním roce 2024/2025

Skladba aktivit vychází z analýzy minulého školního roku a v případě potřeby bude upravena či rozšířena o další témata (problémy spojené s migrací, zvýšení agrese,)

ročník	Obsah	realizátor	plánovaný termín	Poznámky (název programu)
1. ročník	<u>Malý Pét'a sám doma</u> /pohádka o klukovi, který zůstal sám doma - rozbor příběhu/	Městská policie	4. 3. 2025 (I.AB) 5. 3. 2025 (I.C)	
	<u>Zásady osobní bezpečnosti</u> /seznámení s policií, základy dopravní výchovy, osobní bezpečí/	Policie ČR	termín bude upřesněn	
2. ročník	<u>Bezpečné chování – sám venku</u> /nebezpečný dospělák, nebezpečné předměty, jak se chovat sám doma – scénka/	Městská policie	5. 3. 2025	
	<u>Společně se spolužáky správným směrem</u> / Šikana a extrémní projevy agrese, podpora třídního klimatu, posílení sebevědomí žáků/	Elio, z.s.	termín bude upřesněn	Kamarádství, tolerance k odlišnostem
	<u>Společně se spolužáky správným směrem</u> / podpora bezpečné a zdravé atmosféry ve třídě umožňující důvěru mezi žáky/	Jules a Jim	září 2024	Poznávám své spolužáky
3. ročník	<u>Bezpečné chování – nebezpečné situace</u> /scénky - kontakt s cizím člověkem, napadení cizím psem, použita injekční stříkačka/	Městská policie	6. 3. 2025	
	<u>Společně se spolužáky správným směrem</u> / Šikana a projevy agrese, podpora třídního klimatu, posílení sebevědomí žáků/	Elio, z.s.	termín bude upřesněn	Držíme pospolu

	<u>Společně se spolužáky správným směrem</u> /základní pravidla třídy pro zajištění bezpečí, skupiny kamarádů a třída jako celek, pozice ve třídě, pravidla třídy přijatelná pro všechny, identita třídy a mezitřídní rivalita/	Jules a Jim	říjen 2024	Budujeme naši třídu
4. ročník	<u>Bezpečné chování – rekapitulace znalostí</u> /test, - vyhodnocení a opakování nejasných témat/	Městská policie	7. 3. 2025	
	<u>Společně se spolužáky správným směrem</u> /obhájení svého názoru, konflikt a jeho řešení, co jsou předsudky, respekt odlišností, zvědavost a napodobování starších vrstevníků a dospělých/	Elio, z.s.	termín bude upřesněn	Zvládáme konflikty a respektujeme odlišnosti
	<u>Nekuřátka</u>	Jules a Jim	únor 2025	
	<u>Společně se spolužáky správným směrem</u> /pomoc druhému, týmová spolupráce, týmové role zodpovědnost, řešení problémových situací/	Jules a Jim	listopad 2024	Učíme se spolupracovat
5. ročník	<u>Společně se spolužáky správným směrem</u> / prevence násilí, rizikové situace a jejich aktéři, podpora třídního klimatu/	Elio, z.s.	termín bude upřesněn	
	<u>Bezpečné chování v elektron.světě I.</u> /komunikace přes internet, poskytování osob. údajů, poskytování videí, obrázků, atd./	Městská policie	10. 3. 2025	
	<u>Společně se spolužáky správným směrem</u> / Sebepoznání, hodnotový	Jules a Jim	prosinec 2024	Umíme se domluvit

	žebříček, prevence ostrakismu, komunikace, podpora třídního klimatu /			
	<u>Drogy I</u> /tabákové výrobky, alkohol, léky/	Městská policie	14. 1. 2025	
6. ročník	<u>Bezpečné chování v elektron. světě II.</u> /sociální sítě, viry, spam, atd./	Městská policie	11. 3. 2025	
	<u>Přednášky o alkoholismu</u>	Jules a Jim	březen 2025	
	<u>Šikana a násilí v dětských kolektivech</u>	Městská policie	14. 1. 2025	
	<u>Společně se spolužáky správným směrem</u> / třída jako bezpečné prostředí, budování vztahů v kolektivu, konflikty ve třídě, klima třídy /	Elio, z.s.	termín bude upřesněn	Držíme pospolu
	<u>Společně se spolužáky správným směrem</u> / pravidla třídy pro zajištění bezpečí, skupiny kamarádů a třída jako celek, pozice ve třídě, identita třídy a mezitřídní rivalita)	Jules a Jim	říjen 2024	Budujeme naši třídu
7. ročník	<u>Kriminalita dětí I.</u> /jednání, odpovědnost, následek/	Městská policie	12. 3. 2025	
	<u>Kybešikana</u>	Městská policie	15. 1. 2025	
	<u>Společně se spolužáky správným směrem</u> / spektrum poruch příjmu potravy, prevence v adiktologii /	Elio, z.s.	termín bude upřesněn	Závislosti, to jsou pasti
	<u>Společně se spolužáky správným směrem</u> / wellbeing, co mě stresuje, co mě nabízí, akutní stres, náročné emoce, relaxační cvičení, copingové strategie, možnosti pomoci/	Jules a Jim	duben 2025	Zvládám svoje trápení

8. ročník	<u>Autorská práva a internet</u> <u>Domácí násilí</u> /problematika vztahů, pohlavní zneužití atd/	Městská policie	březen 2025	– program pro chlapce – program pro dívky
	<u>Marihuana</u> /rizika krátkodobého i dlouhodobého užívání konopných drog/	Jules a Jim	březen 2025	
	<u>Drogy II. – drogy a zákon</u> / zneužívání omamných a psychotropních látek /	Městská policie	15. 1. 2025	
	<u>Společně se spolužáky správným směrem</u> / Základní vzorce bezpečného chování napříč typy rizikového chování, kyberšikana/	Elio, z.s.	podzim 2024	Bezpečnější cyberprostor
9. ročník	<u>Partnerské násilí</u> /formy a specifika domácího násilí, charakteristika násilných a ohrožených osob, řešení situací/ <u>Jak se nestát obětí znásilnění.</u> /nebezpečí číhající na dívky venku, diskotéky, pozdní návrat domů, nebezpečné známosti/	Městská policie	27. 2. 2025 (IX.A) 28. 2. 2025 (IX.B) 3. 3. 2025 (IX.C)	- program pro chlapce - program pro dívky
	<u>Základy právního vědomí</u>	Městská policie	16. 1. 2025	
	<u>Společně se spolužáky správným směrem</u> / rozvoj mezilidských vztahů, prevence rizikového sexuálního chování/	Elio, z.s.	podzim 2024	Vztahy, partnerství, HIV/AIDS, pohlavně přenosné nemoci

Program „5 S - Společně se spolužáky správným směrem“

- dlouhodobý program, který čerpá ze zkušeností z předcházejících školních let.
- bude realizován společnostmi Elio, Jules a Jim, nebo školním psychologem či metodikem prevence (v průběhu šk. roku zpravidla 2 x dvouhodinový či tříhodinový blok).
- je stěžejní součástí činností ŠPP a ukazuje cesty, jak žákům pomoci se v problematice rizikových jevů orientovat a jak je řešit či lépe co nejvíce eliminovat.
- je realizován jako komplexní aktivita, která žákovský kolektiv provází po většinu doby docházky do základní školy a je pravidelně evaluován.
- zahrnuje vstupní depistáž, pohovor lektora s třídním učitelem dané třídy, hlavní blok aktivit (za přítomnosti třídních učitelů) a následný pohovor s doporučeními pro třídního učitele, případně vedení školy.
- je koncipovaný jako dlouhodobý program, se kterým mohou pracovat sami učitelé ve třídách a žáci se při něm učí řešit konflikty s vrstevníky.

Cílem programů projektu 5S je kvalitní podpora při vytváření zdravých vztahů, jak mezi jednotlivci, tak v třídních kolektivech, posilování sebevědomí, sebepojetí, mapování třídních kolektivů, v případě potřeby ošetření a nasměrování na odbornou návaznou péči. Pomocí těchto programů vytvořit žákům prostředí bezpečí a důvěry v třídních kolektivech.

Evaluace je prováděna pravidelným monitorováním a hodnocením změn při práci s třídními kolektivy.

Výsledky účinnosti a vlivu programu hodnotí pedagogové v rámci pedagogických rad.

Program 5S doplňuje spíše teoretické přednášky Městské policie a Policie ČR.

3.2. Pedagogové

U pedagogů je kladen důraz na další vzdělávání, se zvláštním přihlédnutím k začínajícím pedagogům. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovný poradce, metodik prevence, speciální pedagogové.

V minulých letech byla DVPP zaměřena na práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami, začleňování takových žáků do kolektivů. Pedagogové zajišťující činnost školního poradenství byli proškoleni v oblastech prevence násilí, agresivity, záškoláctví a práce s cizinci a menšinami – tyto přednášky a školení byly zajišťovány externími organizacemi (NIDV, PPP, apod.)

I pro školní rok 2024/25 plánujeme prohlubování vzdělávání pedagogických pracovníků v oblastech prevence v rámci projektu 5P- Pedagogové poznávají postupy primární prevence (viz stručná analýza situace). Kromě níže uvedených plánovaných aktivit budou podle aktuálních potřeb osloveni další poskytovatelé.

Název a stručná charakteristika	externí realizátor	Plánovaný termín	poznámky
<u>Sociomapování</u>	Qedgroup	podzim 2024	proškolení 1 - 2 pedagogů ŠPP
<u>Dobronauti – zpátky v čase</u>	Dobronauti	podzim 2024	proškolení 1 - 2 pedagogů ŠPP

3.3. Zákonní zástupci

Při podezření na výskyt sociálně patologických jevů u žáka je nezbytná spolupráce vedení školy nebo školského zařízení, výchovného poradce a dalších pedagogických pracovníků se zákonnými zástupci. V případě výskytu šikany či kyberšikany pak s rodinou oběti, tak i s rodinou agresora.

Nelze však předpokládat, že rodiče budou vždy hodnotit situaci objektivně, proto se doporučuje upozornit je na to, aby si všímali možných příznaků šikany a nabídnout jim pomoc. Při jednání s rodiči dbají pedagogičtí pracovníci na taktní přístup a zejména na zachování důvěrnosti informací. Pokud se rodiče setkají s příznaky šikanování, měli by se poradit s třídním učitelem, školním metodikem prevence, ředitelem školy, popř. psychologem nebo jiným specialistou a neměli by to řešit sami.

4 **Spolupráce s externími organizacemi**

Ze široké nabídky institucí, které působí mimo školu, byly pro spolupráci osloveny a jsou dlouhodobě využívány:

- Městská policie Praha - spolupráce v rámci jejich nabídky preventivních programů, týkajících se osobního bezpečí, první pomoci, právního vědomí.
- Policie ČR - spolupráce s v rámci nabídky jejich preventivních programů
- Pedagogicko-psychologická poradna pro Prahu 4 – případné konzultace s obvodním metodikem, vzdělávací semináře

- Odbor školství MČ Praha 4 – spolupráce s obvodním metodikem prevence, preventivní aktivity nabízené OŠK (např. zapojení do soutěží v rámci preventivních aktivit apod.)
- Koalice bez tabáku (Jules a Jim) - přednášky o nebezpečí tabáku, marihuany, alkoholu, realizace programu prevence 5S
- Elio, z.s. –realizace programu prevence 5S
- Dobronauti – edubalíčky „Zpátky v čase“ a „Hvězdný tým“
- Divadelta – interaktivní divadelní představení
- SIMI – Sdružení pro integraci a migraci – metodická pomoc při začleňování cizinců, doučování cizinců

5. Nabídka zájmových kroužků v aktuálním školním roce 2024/2025

- Florbal
- Keramika
- Basketbal
- Jazykové kroužky
- Věda nás baví
- Šachový kroužek
- Kopaná
- Bojové sporty
- Atletika
- Jóga
- Aerobik
- Taneční kroužek
- Fun sport hry

Celoročně při škole pracuje indiánský kmen Sihasapů. V létě se koná indiánský tábor, v době jarních prázdnin pořádá kmen zimní tábor s výukou lyžování.

Praze dne 20.9.2024

Ing. Petr Tuček
metodik prevence

Ing. Bc. Dagmar Malinová
ředitelka školy

Příloha 1

Program prevence proti šikanování

Tento program vychází z metodického pokynu č.j. MSMT-21149/2016 „Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních“ ve znění pozdějších doplnění

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky např. v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Rovněž se může realizovat prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu.

Důležité znaky šikanování:

- záměrnost
- cílenost
- opakování (není podmínkou)
- nepoměr sil
- bezmocnost oběti
- nepříjemnost útoku
- samoučelnost agrese

U žáků se za šikanování nepovažuje škádlení nebo agrese, které nemá znaky šikanování. Jedním z rozlišujících prvků je schopnost žáka škádlení opětovat, bránit se mu, zastavit ho. Ve chvíli, kdy se žák škádlení nebo agresi neumí nebo nemůže bránit, cítí se bezradný a bezmocný, a přesto škádlení nebo agrese pokračuje, pak toto chování přerůstá v šikanu.

Šikanování má ve svých projevech velice různou podobu. Mezi základní formy šikany podle typu agrese – typu nebo prostředku týrání patří:

- fyzická agrese, přímá a nepřímá (patří sem i krádeže a ničení majetku oběti);
- verbální šikana, přímá a nepřímá – psychická šikana (součástí je i kyberšikana, děje se pomocí informačních a komunikačních technologií);
- smíšená šikana, kombinace psychické a fyzické šikany (násilné a manipulativní příkazy apod.).

Šikanování nesmí být pracovníky školy v jakékoli formě akceptováno.

Přímé varovné signály šikanování mohou být např.:

- Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet.
- Kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávistným, nebo pohrdavým tónem.
- Nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil.
- Příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem.
- Skutečnost, že se jim podřizuje.
- Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k spoluúčasti na nich.
- Honění, strkání, štouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvláště silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí.
- Rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

Nepřímé varovné signály šikanování mohou být např.:

- Žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády.
- Při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními.
- Při přestávkách vyhledává blízkost učitelů.
- Má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený.
- Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči.
- Stává se uzavřeným.
- Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.
- Jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené.
- Zašpiněný nebo poškozený oděv.
- Stále postrádá nějaké své věci.
- Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy.
- Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy.
- Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.
- Odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

Rodiče žáků by si měli všimnout především těchto možných signálů šikanování:

- Za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi.
- Dítě nemá kamaráda, s nímž by trávilo volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.
- Dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem.
- Nechuť jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno i pozorovat strach.
- Ztráta chuti k jídlu.
- Dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí dovoz či odvoz autem.
- Dítě chodí domů ze školy hladové (agresoři mu berou svačinu nebo peníze na svačinu).
- Usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!"
- Dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně.
- Dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objevují výkyvy nálad.

- Zmínky o možné sebevraždě.
- Odmítá svěřit se s tím, co je trápí.
- Dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze.
- Dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí.
- Dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům.
- Dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma.
- Své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.).
- Dítě se vyhýbá docházce do školy.
- Dítě se zdržuje doma více než mělo ve zvyku.

Škola má ohlašovací povinnost při výskytu šikany v následujících případech:

- dojde-li v souvislosti se šikanou k jednání, které by mohlo naplňovat znaky přestupku nebo trestného činu, obrací se škola na Policii ČR. Trestní oznámení je možné podat také na státní zastupitelství;
- dojde-li k šikaně v průběhu vyučování, s ním souvisejících činností anebo poskytování školských služeb, má škola povinnost tuto skutečnost oznámit zákonnému zástupci jak žáka, který byl útočníkem, tak žáka, který byl obětí. Tato povinnost vyplývá ze školského zákona (§ 21 odst. 2 školského zákona, dle něhož mají zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků právo mj. na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte či žáka a právo vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí jejich vzdělávání). Skutečnost, že dítě někoho šikanovalo nebo bylo šikanováno, lze chápat jako významnou skutečnost, která v průběhu vzdělávání nastala;
- škola ohlašuje orgánu sociálně právní ochrany dětí takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dítě je v ohrožení buď proto, že ho ohrožuje někdo jiný nebo proto, že se ohrožuje svým chováním samo (viz § 6, 7 a 10 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů); v případě šikany se jedná o všechny případy, které škola oznámila policejnímu orgánu nebo státnímu zástupci a dále případy, které výše uvedeným nebyly oznámeny i přesto, že se stalo něco závažného, protože nebyl zákonný důvod.

Šikanování se ve své zárodečné formě vyskytuje prakticky na všech školách. Probíhá nejčastěji mezi žáky ve stejné třídě či výchovné skupině a odehrává se v době přestávek, cestou do školy a ze školy nebo v době osobního volna. Pedagog musí šikanování mezi žáky neprodleně řešit a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc.

Důraz je třeba klást na budování otevřených, kamarádských a bezpečných vztahů mezi žáky ve třídě a samozřejmě i mezi všemi členy společenství školy. Je důležité, aby pedagogové uměli rozpoznat a řešit počáteční stadia šikanování. V případě rozvinutí pokročilé šikany je nutná spolupráce školy s odborníky ze specializovaných zařízení.

Z hlediska trestního zákona může šikanování žáků naplňovat skutkovou podstatu trestných činů vydírání, omezování osobní svobody, útisku, ublížení na zdraví, loupeže, vzbuzení důvodné obavy, poškození cizí věci, znásilnění, kuplířství apod.

Prevence proti šikanování ve škole

Je nutné, aby se s podstatou, formami a nebezpečnými důsledky šikany jako antisociálního chování jedinců i skupin žáků seznámili všichni žáci i učitelé. Žáci i pedagogové by měli vědět, že tyto formy chování nejsou neškodnou legrací a zábavou, měli by být seznámeni zejména s negativními důsledky šikany, a to jak pro její oběti, tak pro její pachatele. Za zvlášť nebezpečnou je třeba považovat tendenci podceňovat počáteční projevy šikanování.

Všichni pedagogičtí pracovníci využívají možností osobní, společenské a morální výchovy v prevenci šikanování a prohlubovat si své znalosti a dovednosti v tomto oboru například školeními či dalším vzděláváním.

V rámci účinné prevence šikanování je důležité zejména:

- ❖ zajistit účast školního metodika prevence a případně i dalších učitelů v akreditovaných kurzech k problematice šikanování. Školní metodik prevence zodpovídá za informovanost všech pedagogických pracovníků školy nebo školského zařízení o dané problematice. Aktivně se podílí na řešení případů šikanování a napomáhá svým kolegům zvládnout základní postup a strategii při řešení konkrétních situací.
- ❖ navodit úzkou spolupráci mezi žáky, rodiči a pedagogy a jasně vymezit možnosti oznamovat i zárodky šikanování (při zachování důvěrnosti takovýchto sdělení).
- ❖ ve školním řádu jsou jasně stanovena pravidla chování včetně sankcí za jejich porušení.
- ❖ Zajistit v souladu s pracovním řádem zvýšený a kvalitní dohled pedagogů o přestávkách, před začátkem vyučování, po jeho skončení i během osobního volna, a to hlavně v prostorách, kde k šikanování již došlo nebo kde by k němu mohlo docházet.
- ❖ seznámit pedagogy se systémem školy pro oznamování a vyšetřování šikanování, vést pečlivou evidenci všech případů agresivního chování a šikanování mezi spolužáky (školní metodik prevence, výchovný poradce).
- ❖ aktivně zapojit do prevence šikanování i nepedagogické pracovníky.
- ❖ zvyšovat informovanost pedagogů v této oblasti, doplňovat školní knihovnu o literaturu z oblasti problematiky agresivního chování a šikanování, organizovat semináře s odborníky zabývajícími se danou problematikou, začleňovat témata šikany do dalšího vzdělávání učitelů apod. "
- ❖ spolupracovat s odbornými službami resortu školství (pedagogicko-psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče a s dalšími odbornými pracovišti poradenských a preventivních služeb v regionu, poskytujícími odbornou konzultaci a psychoterapeutickou péči, s metodiky preventivních aktivit a s dalšími odborníky v regionu.

- ❖ informovat pedagogy, žáky i rodiče o tom, co dělat v případě, když se dozvedí o šikanování.

Metody řešení šikanování

Při vyšetřování šikany dodržují pedagogové strategii prováděnou v těchto pěti krocích:

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů).
4. Zajištění ochrany obětem.
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

Při skupinovém násilí vůči oběti, tzv. "školního lynčování" je nutný následující postup:

1. Překonání šoku pedagoga a bezprostřední záchrana oběti.
2. Domluva pedagogů na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Pokračující pomoc a podpora oběti.
5. Nahlášení policii.
6. Vlastní vyšetřování.

Účastní-li se šikanování většina problémové skupiny, nebo jsou-li normy agresorů

skupinou akceptovány, je k řešení přizván, aby šetření vedl odborník-specialista na problematiku šikanování (z pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, diagnostického ústavu, krizového centra apod.)

Postih, trestání šikany

Pro potrestání agresorů lze užít následující běžná výchovná opatření:

- napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele
- snížení známky z chování.
- převedení do jiné třídy
- doporučení rodičům obětí i agresorů návštěvy v ambulantním oddělení střediska výchovné péče pro děti a mládež (dále SVP)

- škola umožní agresorovi individuální výchovný plán

V mimořádných případech se užijí další opatření:

- doporučení rodičům na dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučení realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu.
- podání návrhu orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.
- vyrozumění policejního orgánu, došlo-li k závažnějšímu případu šikanování.
- podmíněčné nebo nepodmíněčné vyloučení ze školy v případě splnění povinné školní docházky

Oběti šikanování bude nabídnuta psychoterapeutická péči PPP nebo jiného poradenského pracoviště.

Pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem. Je nezbytné vypořádat se i s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli (mlčící většina či menšina) apod.

Spolupráce školy s rodiči žáků

Při podezření na šikanování žáka je nezbytná spolupráce vedení školy nebo školského zařízení, výchovného poradce a dalších pedagogických pracovníků jak s rodinou oběti, tak i s rodinou agresora. Nelze však předpokládat, že rodiče budou vždy hodnotit situaci objektivně, proto se doporučuje upozornit je na to, aby si všímali možných příznaků šikany a nabídnout jim pomoc. Při jednání s rodiči dbají pedagogičtí pracovníci na taktní přístup a zejména na zachování důvěrnosti informací. Pokud se rodiče setkají s příznaky šikanování, měli by se poradit s třídním učitelem, školním metodikem prevence, ředitelem školy, popř. psychologem, etopedem nebo jiným specialistou.

Spolupráce školy se specializovanými a ostatními institucemi

Při předcházení případům šikany a při jejich řešení je důležitá spolupráce vedení školy nebo školského zařízení, výchovného poradce nebo zástupce školy s dalšími institucemi a orgány, a

to zejména ve zdravotnictví s pediatri, odbornými lékaři, psychiatrickou péčí, v oblasti sociální péče s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence.

Realizace programu proti šikaně

Prevence proti šikaně je součástí ŠPP a jeho aktivit.

Škola aktivně předchází rozšiřování šikany zejména každodenním sledováním žáků tj. v rámci práce učitelů i nepedagogických pracovníků školy.

Byl vypracován systém dlouhodobých projektů zaměřený na minimalizaci šikany –projekt Nenechte se chytit do pastí a nově projekt 5S – Společně se spolužáky správným směrem, jejichž realizace byla možná díky grantům MHMP.

Jeho cílem je pomocí zejména teambuldingových aktivit podpořit spolupráci mezi žáky, posílit sebevědomí, sebepoznání a navodit atmosféru spolupráce a porozumění.

Škola spolupracuje s z.s. Elio, který je autorem a realizátorem dlouhodobých preventivních programů, které umožňují práci s jednotlivými třídními kolektivy a mapování vztahů mezi žáky. V rámci těchto aktivit spolupracuje třídní učitel a osloveni jsou i rodiče.

Tento dlouhodobý projekt je doplňován tématy týkajícími se této oblasti v učebních předmětech dle učebního plánu ŠVP(např. rodinná výchova, občanská výchova apod.), přednáškami policie aj. (viz plán aktivit)

Příloha č.2

Opatření při výskytu rizikového chování

Při výskytu rizikového chování bude bezprostředně proveden odhad závažnosti situace a následně:

- **Při podezření na ohrožení života či zdraví se neprodleně provede:**
 1. Oznámení vedení školy (řediteli, zástupci), pokud nehrozí akutní prodlení
 2. Přivolání záchranné služby
 3. Přivolání Policie ČR
 4. Paralelně oznámení zákonnému zástupci
 5. Pedagog zabrání újmě na zdraví, životě či majetku, pokud tím neohrozí sebe nebo ostatní (postupuje podle zákona)

- **Při rizikovém chování, kdy nehrozí bezprostřední ohrožení života či zdraví**
 1. Postup se řídí Metodickým doporučením k PP rizikového chování u dětí a mládeže , dokument MŠMT č.j.21291/2010-28 (přílohy 1-14)
 2. Zjištění informací o situaci, příčině apod. na základě rozhovorů s dětmi
 3. Sdělení informace zákonnému zástupci
 4. Využití výchovných opatření
 5. Spolupráce s Policií ČR a ostatními organizacemi (OSPOD, PPP, apod.)

Nebezpečné a podezřelé látky

Obdrží-li nebo zjistí-li pedagog podezřelou látku a je podezření, že se jedná o drogu, :

1. **V přítomnosti dalšího pedagoga** uloží tuto látku do obálky, na kterou napíše datum, čas a místo zajištění této látky, obálku přelepí, přelep zajistí razítkem školy a uschová ji do školního trezoru.
2. **Vyrozumí Polici ČR**, která provede identifikaci. (V žádném případě ne chemik či pedagog školy).
3. Pokud je látka zajištěna u dítěte jevícího známky otravy, stejným způsobem se látka předá ošetřujícímu lékaři (což vede k okamžitému a rychlejšímu lékařskému zásahu).
4. Další postup zajišťuje lékař ve spolupráci s Policií ČR.

První pomoc při otravě návykovými látkami nebo alkoholem.

- Návykové látky zvyšují riziko agresivního chování, nelze spoléhat na komunikaci s otráveným.
- Vyhnete se prudkým pohybům, hovoříme klidně, tiše, pomaleji, hlubokým hlasem.
- Okamžitě voláme záchrannou službu.
- Zajistíme dostatek čerstvého vzduchu, nepodáváme alkohol, kávu, mléko.
- Je důležité, zda-li je člověk při vědomí či v bezvědomí.
- Pokud je člověk **při vědomí** a víme, že otrava byla způsobena podáním ústy, tak podáme větší množství vody (případně se živočišným uhlím, pokud je při ruce), vyvoláme zvracení, zabráníme prochladnutí, zajistíme nepřetržitý dohled, ošetříme případná zranění, opatříme informace o látce –pokud je to možné.
- **Při bezvědomí nikdy nic nepodáváme ústy a nevyvoláváme zvracení!**

Příloha č.3

Strategie předcházení a řešení školní neúspěšnosti

Strategie předcházení školní neúspěšnosti vychází z Vyhlášky č. 27/2016Sb a jejím cílem je vyhledávání potencionálně neúspěšných žáků a vytváření podmínek k zlepšení jejich školní úspěšnosti.

Příčiny školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je problémem, jehož řešení vyžaduje náročnou práci s žákem, velmi často v součinnosti s rodinou žáka. Školní neúspěšnost je obrazem i důsledkem individuálních rozdílů, jednak v osobnosti žáků (např. v úrovni a struktuře nadání, charakteru, zájmu o učení, v emotivitě, motivaci, harmoničnosti či disharmoničnosti osobnosti), jednak v oblasti jejich výkonnosti ve škole a v jejich rodinné výchově.

Školní neúspěšnost je vymezena řadou faktorů, především osobností a zdravotním stavem nezletilého, dále rodinným a mimoškolním prostředím a výchovně vzdělávacím procesem ve škole.

Jedná se především o tyto faktory:

- osobnost dítěte - snížená inteligence, poruchy učení, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži poruchy chování, PAS
- zdravotní problémy žáka - dlouhodobá absence
- změna ŠVP v důsledku přestěhování, přechodu na jinou školu
- nepodnětné rodinné prostředí, střídavá péče
- žák ohrožený sociálně nežádoucími jevy (zhoršená rodinná situace, šikana, domácí násilí)
- žák, který neovládá český jazyk jako rodný jazyk a nástroj výuky (žák s OMJ)
- přestup mezi 1.a 2.stupněm ZŠ

Neúspěch ve škole se může projevit neprospěchem, závadovým chováním – porušováním školního řádu, záškoláctvím, problematickým postavením v třídním kolektivu.

Předcházení školní neúspěšnosti ze strany školy

Motivace a zvyšování sebedůvěry:

- klademe na žáka přiměřené nároky
- zdůrazňujeme jeho pozitivní stránky
- oceňujeme jeho jedinečnost
- umožňujeme žákovi vyslovovat vlastní názory
- podporujeme aktivitu žáka

- pomáháme žákovi a radujeme se z jeho úspěchů
- rozvíjíme u žáka pocit empatie
- vyhýbáme se negativnímu srovnávání

Pedagogičtí pracovníci:

- ✓ znají žákovy vzdělávací možnosti a jsou se žákem v pravidelném kontaktu
- ✓ mají přehled o úrovni vědomostí a dovedností žáka
- ✓ spolupracují s třídním učitelem
- ✓ znají příčiny jeho nedostatků při plnění školních povinností
- ✓ stanovují pravidla vzdělávacího procesu a způsoby hodnocení v daném předmětu
- ✓ efektivně podporují žáka a motivují jej ke školní práci

Postup při řešení školní neúspěšnosti

1. Vytipování žáka ohroženého školní neúspěšností na základě pozorování během výuky a analýzy školních výsledků - odhalení příčiny školního neúspěchu, diagnostika žakových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb s cílem nastavení vhodných podpůrných opatření.
2. Individuální přístup vyučujícího (motivace, akceptování osobního pracovního tempa, vhodné metody a formy práce).
3. Přímá intervence (konzultace s žákem; pokud je možnost, doučování; spolupráce se školním poradenským centrem – tj. především výchovnými poradci a speciálními pedagogy, dle potřeby s metodikem prevence či školním psychologem).
4. Konzultace s rodiči.
5. Vypracování plánu pedagogické podpory.
6. Doporučení návštěvy pedagogicko-psychologické poradny.
7. Případná práce s doporučením PPP, ev. vypracování IVP a práce podle tohoto plánu (včetně pravidelného vyhodnocování).

Příloha č.4

Odkazy ze stránek MŠMT na metodická doporučení týkající se jednotlivých rizikových jevů

[Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních \(č.j. MSMT-21149/2016\)](#)

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) a jeho jednotlivé přílohy - [Metodické doporučení úvodní část.doc](#)

Přílohy k metodickému doporučení

1. [Navykové latky.docx](#)
2. [Rizikové chování v dopravě.doc](#)
3. [Poruchy příjmu potravy.doc](#)
4. [Alkohol - příloha.doc.docx](#)
5. [Syndrom CAN.doc](#)
6. [Školní šikana 2020.doc](#)
7. [Kybersikana d.docx](#)
8. [Homofobie.doc](#)
9. [Extremismus rasismus xenofobie antisemitismus.doc](#)
10. [Vandalismus.docx](#)
11. [Záskolactví.docx](#)
12. [Kraděže.doc](#)
13. [Tabák.docx](#)
14. [Krizové situace spojené s násilím.doc](#)
15. [Netolismus.doc](#)
16. [Sebeškodování.doc](#)
17. [Nová náboženská hnutí.doc](#)
18. [Rizikové sexuální chování.doc](#)
19. [Příslušnost k subkulturám.doc](#)
20. [Domácí násilí.doc](#)
21. [Hazardní hry.docx](#)
22. [Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních.pdf](#),